

aftener i Husbondens Stue. Paa enkelte Steder er dette gode Forhold vel bevaret endnu; men mange Steder er det gaaet overstyr. Jeg nægter ikke, at det i mange Tilfælde kan være Tyendets egen Skyld; men den mere fremskredne Kultur — om jeg maa bruge dette Udtryk — eller den finere Tone, der er kommen frem visse Steder, har sikkert foraarsaget, at Tyendet ikke føler sig hjemme i Husbondens Dagligstue, selv om det ogsaa har Lov til at være der; Tyendet søger da andre Steder hen, hvor det faar mindre gode Ting at høre. I de lange Vinteraftener lægges der i mange Tilfælde en Grund i Ungdommen, der bærer sine Frugter i Fremtiden. Det er min Overbevisning, at mange af de Subjekter, som vi se hist og her, og som vi med fuld Føje kalde levende Vrag, have deres Udspring af daarligt Opholdssted og de daarlige Forhold, de komme under de lange Vinteraftener. Naar Forholdet altsaa er dette, at en stor Del af Ungdommen er henvist til eller i alt Fald vælger at leve uden for Husbondens Hjem de lange Vinteraftener, trænger det Spørgsmaal sig ubetinget frem, om der ikke fra Lovgivningsmagtens og de forskellige Autoriteters Side kan gøres noget for at raade Bod derpaa. Og det mener jeg absolut, der kan. Jeg tror, at man er inde paa den rette Vej; men Aftenskolerne have hidtil kun ført en temmelig kummerlig Tilværelse. Nogle faa Skolelærere i visse Amsraadskredse eller maaske dog i alle Amsraadskredse have holdt Aftenskoler, men det er langt fra nok. Nu synes der imidlertid at være kommen mere Fart i denne Bevægelse. Man har sluttet sig sammen og dannet et Udvalg, der skal arbejde for Sagen og vække Stemning og Interesse for den baade hos Skolelærerne, hos de kommunale Raad, hos Amsraadene og i Befolkningen i Almindelighed. Der indbragtes i Fjor her et Andragende om at yde dette Agitationsudvalg en lille Støtte; thi naar der skal arbejdes for Sagen, indrykkes Bekendtgørelser og holdes Møder, kan det ikke gøres uden Penge. Jeg beklager meget, at dette Andragende blev afvist; maaske havde Finansudvalget ikke faaet tilstrækkelige Oplysninger, maaske havde ogsaa dette Udvalg Statuter og Vedtægter, der gjorde, at man ikke fandt det forsvarligt at give dette Bidrag. Jeg haaber imidlertid, at man, hvis der skulde komme et nyt Andragende — hvad jeg ikke ved noget om — da vil tage mere velvillig derpaa. Der er i flere Amter dannet Bestyrelser, der rette kraftige Op-

fordringer til Autoriteterne og anmode dem om at hjælpe Sagen paa bedst mulige Maade og henlede Lærernes Opmærksomhed paa at holde Aftenskoler. Jeg ser, at der her i mit Amt ogsaa sker noget saadant, og det er efter min Mening Amtets bedste Lærere, der tage sig af Sagen. Jeg ønsker derfor at slaa til Lyd for, at man ikke, for saa vidt der fremkommer et nyt Andragende, atter afviser det, hvis det paa nogen Maade kan lade sig gøre at yde dette Tilskud. Navnlig ønsker jeg, at Bevillingen paa de 25,000 Kr. maa blive betydelig forhøjet. Jeg tror ikke, at enhver Lærer i Landet er skikket til at holde Aftenskole, en stor Del mangler Lyst dertil; men der er saa mange, der baade have Evne og Lyst, at det, selv om der ogsaa gives 25,000 Kr. fra anden Side, og det saaledes bliver 50,000 Kr., dog kun vilde blive en meget lille Sum til hver Lærer. Jeg er ikke af dem, der absolut forlanger af Skolelærerne, at de skulle gøre dette for Sagens Skyld alene; jeg vil ikke sige, at en Lærer taber sin Agtelse i mine Øjne, selv om han er ærlig nok til at indrømme paa Spørgsmaal om, hvorfor han holder Aftenskole, at Grunden er, at det er en lille Bændtægt; derfor kan han være en meget dygtig Aftenskolelærer. Naar en Aftenskolelærer holder Aftenskole i 4 Maanedes 6 Timer om Ugen og skal nøjes med 15, højst 20 Kr., maa det dog virkelig siges, at det er en meget ringe Betaling, i hvert Fald er det ikke en Betaling som den, de ærede Socialdemokrater forlange i Timeløn. Jeg haaber derfor, at Finansudvalget, naar det faar fat paa Finansloven, vil finde Anledning til at forhøje dette Beløb, saaledes som det jo ogsaa er sket et Par Gange tidligere, og jeg haaber ikke, den højtærede Minister vil sætte sig imod det. Og hvis der skulde indkomme et Andragende — det vil jeg gentage — haaber jeg ikke, det vil blive afvist paa samme Maade som i Fjor, og et saadant Andragende kommer formodentlig nok. — Der en anden Sag, jeg ønsker at fremdrage, det er ligeledes en Sag, som har været fremme før. Det vedrører den højtærede Krigsminister, det er nemlig angaaende Soldaternes Lønning. Der har været talt mange varme Ord for denne Sag, ikke blot i Aar men ogsaa i Fjor, og vel før den Tid. Men Sandheden er lige godt bleven den, at det eneste, der har kunnet glæde Soldaterne, er de smukke og kønne Ord, thi i Lønning har de ikke faaet mere til Dags Dato end tidligere. Den højtærede Krigsmini-